

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 24.5.2005
KOM(2005) 203 lõplik

**KOMISJONI TEATIS NÕUKOGULE, EUROOPA PARLAMENDILE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

**universaalteenuse ulatuse läbivaatamise kohta vastavalt direktiivi 2002/22/EÜ artiklile
15**

[SEK(2005) 660]

KOMISJONI TEATIS NÕUKOGULE, EUROOPA PARLAMENDILE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE

universaalteenuse ulatuse läbivaatamise kohta vastavalt direktiivi 2002/22/EÜ artiklile 15

(EMAs kohaldatav tekst)

1. TEATISE EESMÄRK

Käesoleval teatisel on kaks eesmärki. Peamine eesmärk on uurida ja hinnata vastavalt universaalteenuse direktiivi artiklile 15¹, kas tehnoloogia, sotsiaalset ja majanduslikku arengut silmas pidades ning eelkõige mobiilsust ja andmeedastuskiirusi arvesse võttes tuleks universaalteenuse praegust ulatust muuta või uuesti määratleda. Seonduvas komisjoni töödokumendis SEC(2005) 660 on esitatud taustanalüüs ja -teave, sealhulgas Interneti-lingid.

Teine eesmärk on algatada laiem avalik arutelu universaalteenuse osutamise üle, pidades eriti silmas ELi elektroonilist sidet reguleerivate õigusaktide raamistiku üldist hindamist, mis on kavandatud 2006. aastaks, kui toimub ka universaalteenuse direktiivi läbivaatamine tervikuna.

Komisjon kutsub üles tegema märkusi käesolevas teatises ja töödokumendis esitatud järelduste ning pikemaajalisemate küsimuste kohta, mis on kättesaadavad Internetis:

<http://europa.eu.int/yourvoice> ja
http://europa.eu.int/information_society/topics/ecom/index_en.htm

Märkused tuleks saata aadressil info-b1@cec.eu.int 30.06.2005.

Komisjon avaldab hiljem teise teatise, mis sisaldab avaliku arutelu tulemusi ning komisjoni lõplikku hinnangut ja seisukohta.

2. SISSEJUHATUS

Siseturu ja innovatsiooni edendamine teabeteenuste valdkonnas ning kõiki kaasava teadmisteühiskonna toetamine on komisjoni uue algatuse i2010 peamised osad. Kõnealusel algatusel on oluline roll uuendatud Lissaboni strateegias², mis on loodud kahe põhilise ülesande – tugevama ja kestvama majanduskasvu saavutamise ning suurema arvu ja paremate töökohtade loomise – täitmiseks. Üldhuviteenused on samuti üks osa nimetatud lähenemisest, kuna nad edendavad sotsiaalset ühtekuuluvust ja majandustegevust³.

Elektroonilise side (e-side) valdkonnas on kõiki kaasava teadmisteühiskonna loomise peamiseks poliitiliseks vahendiks konkurentsile rajatud turgude loomine koos universaalteenuse tagamisega isikutele, kelle rahalised vahendid või geograafiline asukoht ei

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2002/22/EÜ universaalteenuse ning kasutajate õiguste kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul.

² „Koostöö majanduskasvu ja töökohtade nimel. Lissaboni strateegia uus algus”, KOM(2005) 24.

³ Vaata komisjoni valget raamatut üldhuviteenuste kohta, (KOM(2004) 374).

võimalda neile juurdepääsu enamikele kodanikele kättesaadavatele ja nende poolt kasutatavatele ning ühiskonnas osalemiseks hädavajalikeks peetavatele põhiteenustele.

Universaalteenuse direktiivis on sätestatud universaalteenuse aluspõhimõtted ja selles käsitletakse kasutaja ja tarbija teisi eriõigusi koos ettevõtjate vastavate kohustustega. Universaalteenus on direktiivis määratletud kui „*kindlaksmääratud kvaliteediga teenuste miinimumkogum, millele on juurdepääs kõigil lõppkasutajatel teatavale riigile iseloomulike tingimuste seisukohast vastuvõetava hinnaga, ilma et see moonutaks konkurentsi*” (artikli 1 lõige 2).

Universaalteenuse praegune ulatus hõlmab järgmist:

- **Ühendus üldkasutatava telefonivõrguga määratletud piirkonnas**

„Vähemalt üks ettevõtja rahuldab iga põhjendatud taotluse määratletud piirkonnas üldkasutatava telefonivõrguga liitumiseks või määratletud piirkonnas üldkasutatavatele telefoniteenustele juurdepääsuks” (artikli 4 lõige 1).

Ühendus võrguga on piiratud ühe kitsasribaühendusega lõppkasutaja peamises asukohas/elukohas. Konkreetse andmeedastus- või bitikiiruse nõuet ei ole seatud, kuid ühendus peab suutma pakkuda „*toimivat Interneti-ühendust, võttes arvesse enamuse abonentide seas valdavalt kasutatavaid tehnoloogilisi vahendeid ja tehnoloogilist teostatavust*” (artikli 4 lõige 2). Tehnoloogilise neutraalsuse põhimõtte lubab teenusepakkujatel kasutada mis tahes tehnoloogiat, nii traadiga kui traadita, mis suudab teenuse määratletud asukohas kättesaadavaks teha (põhjendus 8).

- **Juurdepääs üldkasutatavatele telefoniteenustele**

Lõppkasutajad peavad vastavalt artikli 4 lõikele 2 saama helistada ja vastu võtta kohalikke, riigisiseseid ja rahvusvahelisi telefonikõnesid ning saata ja vastu võtta fakse ja andmesidet.

Lisaks hõlmab direktiiv rida teenuseid, mis on põhiliste telefoniteenustega tihedalt seotud, kuna need on kasutajatele vajalikud, et nad saaksid üldkasutatavaid telefoniteenuseid täielikult kasutada. Nimetatud teenusteks on: kataloogide ja numbrinfoteenuste pakkumine (artikkel 5), üldkasutatavad taksofonid (artikkel 6) ja erimeetmed puuetega kasutajaid silmas pidades (artikkel 7).

Liikmesriigid peavad tagama, et direktiivis määratletud teenused on põhjendatud taotluse korral kõigile asjaomase riigi territooriumil paiknevatele lõpp-kasutajatele nende geograafilisest asukohast olenemata kättesaadavad. Liikmesriigid peavad leidma ka kõige tulemuslikuma viisi, et tagada universaalteenuse osutamisega seotud kohustuste täitmine, andes muuhulgas kõigile ettevõtjatele võimaluse neid täita. Ainult juhul, kui turg ei suuda määratletud teenuseid pakkuda, võib panna ettevõtjatele kohustusi pakkuda teenuseid ettenähtud tingimustel (artiklid 3, 4 ja 8).

Mõistes, et aja jooksul universaalteenus areneb, nõuab direktiivi artikkel 15 komisjonilt universaalteenuse ulatuse läbivaatamist 2005. aastal (ja pärast seda iga kolme aasta järel):

„Kõnealuse läbivaatamise puhul peetakse silmas sotsiaalset, majanduslikku ja tehnoloogia arengut, võttes muu hulgas arvesse mobiilsust ja andmeedastuskiirusi

enamuse abonentide kasutatavate tehnoloogiliste lahenduste puhul. Läbivaatamine toimub kooskõlas V lisaga.“

Vastavalt V lisale ja põhjendusele 25 sõltub universaalteenuse osutamise ulatuse mis tahes muutmine kahest tingimusest, mis lühidalt on järgmised:

- a) tarbijate vähemus jääks sotsiaalselt tõrjutuks, kuna ei saa endale lubada eriteenuseid, mis on enamikule tarbijatest kättesaadavad ja kasutatavad; ja
- b) kõnealuste teenuste lisamine universaalteenuse osutamise ulatusse tooks kaasa üldise netokasu kõigile tarbijatele juhul, kui neid teenuseid ei pakuta üldsusele tavalistel kaubandustingimustel.

Tehnoloogilise neutraalsuse põhimõtte tähendab, et läbivaatamine ei tohiks kunstlikult toetada teatavate tehnoloogiliste võimaluste eelistamist teistele. Hoolitseda tuleb ka selle eest, et „*sektori ettevõtjatele ei tekitata ebaproportsionaalset rahastamiskoormat (ohustades seega turu arengut ja uuendusi) ja et ebaõiglaselt ei jäeta rahastamiskoormat madala sissetulekuga tarbijate kanda*” (põhjendus 25). Universaalteenus ei ole mehhanism, mille kaudu uute tehnoloogiate ja teenuste turuletoomist rahastatakse kõigi olemasolevate (telefoni-) kasutajate kulude tõstmise teel. Pigem on see turvavõrk, mis võimaldab tarbijate vähemusel järele jõuda põhiteenuseid juba kasutavale tarbijate enamikule.

Läbivaatamiseks ei ole vajalik otsustada teenusele juurdepääsu hinna vastuvõetavuse üle ELi tasandil (vastuvõetav hind on osa universaalteenuse, mitte selle ulatuse määratlusest), kuna vastuvõetava hinna puhul tuleb arvesse võtta riigile iseloomulikke tingimusi (artikli 3 lõige 1, põhjendus 10), nt leibkonna keskmist sissetulekut, ning seetõttu erineb vastuvõetav hind liikmesriigiti⁴.

Arvestades kiireid muutusi sidekeskkonnas, kus Interneti protokoll (IP) on järjest enam muutumas üldkasutatavaks tehnoloogiliseks ülekandemeetodiks, leiab komisjon, et samuti on aeg algatada tulevikku vaatav avalik arutelu universaalteenuse pakkumise üle, mis võimaldaks kõigil huvitatud sidusgruppidel kaasa rääkida ja võiks kaasa aidata üldisele õigusnormide läbivaatamisele 2006. aastal.

3. E-SIDE PEAMISTE ARENGUTE ANALÜÜS JA TEHTUD JÄRELDUSTE MÕJU HINDAMINE UNIVERSAALTEENUSE OSUTAMISE ULATUSELE

3.1. Ülevaade

Nagu nähtub hiljutisest Euroopa 10. elektroonilise side regulatsiooni ja turgude aruandest,⁵ on tehnoloogia arengu ja konkurentsi koosmõju toonud tarbijate jaoks kaasa suuremad valikuvõimalused, madalamad hinnad ja uuendused.

ELi 15 ühinemiseelse liikmesriigi (edaspidi „EL 15”) 97%-l leibkondadest on tava- või mobiiltelefon. Vähemalt 95% ELi elanikkonnast on hõlmatud mobiilsidevõrkudega ja enamikes riikides, sealhulgas mitmes uues liikmesriigis, ületab mobiiltelefonide kasutamine tavatelefonide kasutamist.

⁴ Vaata seonduva töödokumendi lisa mõõtmisega seotud küsimuste kohta.

⁵ KOM(2004) 759 lõplik.

Samal ajal on turule toodud mitmed konkureerivad lairibatehnoloogiad, näiteks digitaalne abonendiliin (*digital subscriber line* – DSL), kaabel, mobiil- ja traadita tehnoloogiad, mis pakuvad suure kiirusega võrguühendust, mis toetab digitaalse infosisu ja digitaalside edastamist. Leibkonnad on hakanud lairibatehnoloogiat kiiresti kasutama, eriti EL 15-s, kus 85% elanikkonnast kuulub lairiba püsivõrku. Uutes liikmesriikides on elanikkonna hõlmatus kõnealuste võrkudega aga väga erinev.

Nimetatud suundumusi on üksikasjalikumalt uuritud seonduvas töödokumendis.

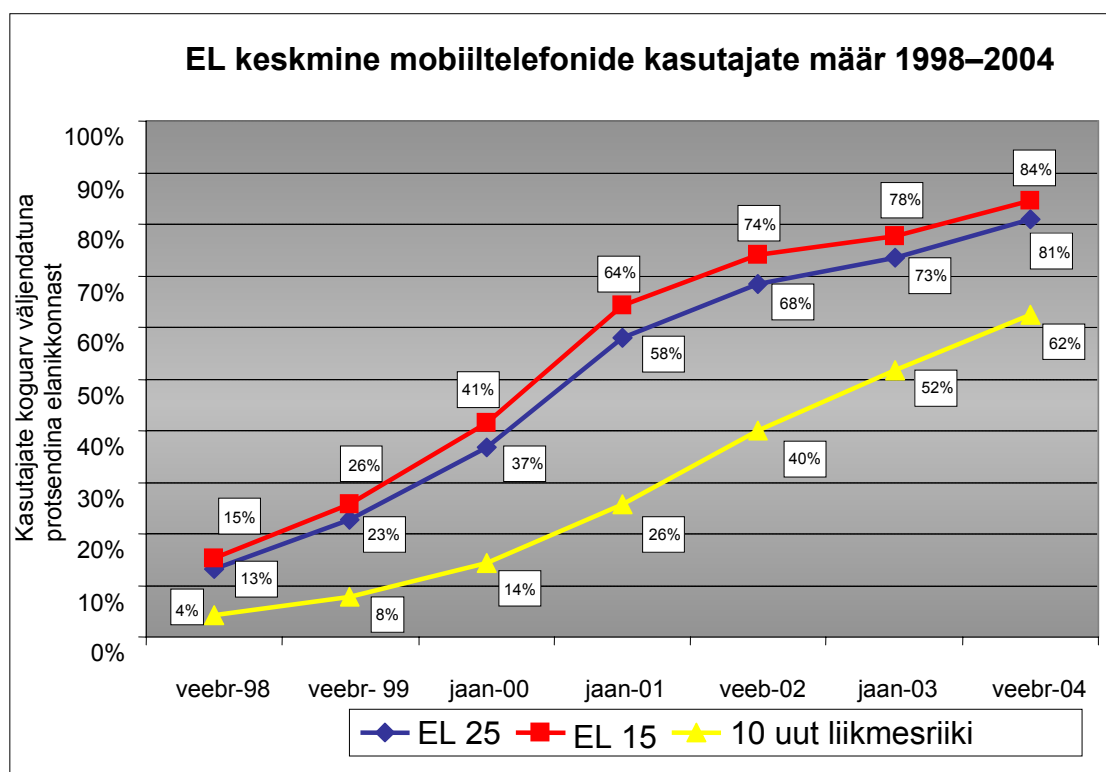
3.2. Mobiilside

3.2.1. Analüüs

Riiklikes mobiilsideoperaatorite litsentsides on üldiselt seatud kohustuslikud nõuded geograafilise piirkonna ja/või elanikkonna katvusele, nii et hõlmatud oleks vähemalt 95% elanikkonnast. Teise põlvkonna mobiilsidevõrkude puhul on kõnealused eesmärgid kõigis liikmesriikides täidetud. Lisaks parandab mitme mobiilsideoperaatori olemasolu riiki hõlmava leviala kvaliteeti.

Mobiilsideteenused on kiiresti muutunud massituruks: nagu on näidatud allpool esitatud graafikul, kasutas kõnealuseid teenuseid 2004. aasta alguses üle 80% ELi elanikkonnast.

Graafik 1

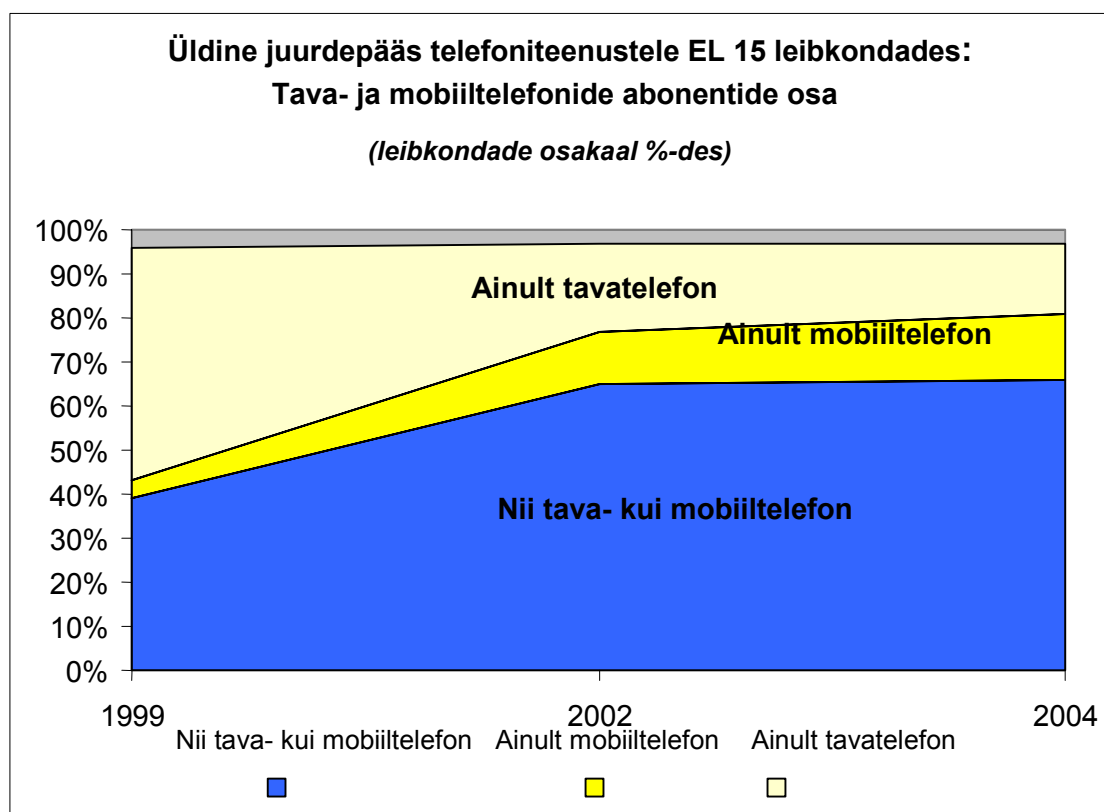

Allikas: Euroopa mobiilside aruanded

Kuigi keskmine mobiiltelefonide kasutajate määr 10 uues liikmesriigis (edaspidi „EL 10”) on üle 20 protsendi väiksem kui EL 15-s, ületavad mõned uued liikmesriigid EL 25 keskmist näitajat⁶.

Peamiseks põhiteenuse osutamise viisiks on endiselt tavatelefoniliinid, kuigi, nagu eespool märgitud, võivad operaatorid kasutada mis tahes nõuetele vastavat tehnoloogiat. Siiski on viimaste aastate telefonsideteenuste kõige märgatavam suundumus olnud tavatelefonide asendamine mobiiltelefonidega, mida illustreerib graafik 2. Alates 1999. aastast on tavatelefonide kasutajate osakaal EL 15-s vähenenud 10 protsendi võrra, olles 2004. aasta alguses 82% ehk võrdne mobiiltelefonide kasutamise osakaaluga, mis oli 81%.

Graafik 2

Allikaks: Source: Telecoms residential surveys, Gallup, 1999, ja INRA, 2003, 2004.

EL 10 leibkondadest on tavatelefoniliin umbes 72%-l. Tõendid näitavad, et tavatelefonide mobiiltelefonidega asendamise suundumus on enamikus kõnealustes riikides – erandiks on Poola – veelgi tugevam, tulenevalt asjaolust, et nende tavatelefonivõrk on üldiselt vähem arenenud ja et tavatelefonide kasutamise osakaal neis riikides on väiksem kui EL 15-s.

3.2.2. Hinnang

Mobiilside edu tuleneb suuresti asjaolust, et see on isiklik sidevahend, mis vastab tarbijate elustiilile ja suuremale liikumise vajadusele.

⁶ Tšehhi Vabariik (99%) ja Sloveenia (92%).

Riiklike mobiilside litsentside tingimused, mis seavad kohustuslikud nõuded geograafilise piirkonna ja/või elanikkonna katvusele, on muutnud mobiilside kõigile kättesaadavaks. EL 15 elanikkonnast kasutab mobiilsidet 80%, mis on võrdne keskmise tavatelefonihendust kasutavate leibkondade osakaaluga. Üheksas 15 ühinemiseelsest liikmesriigist on mobiilsidet kasutavaid leibkondi rohkem kui tavatelefonihendust omavaid leibkondi. EL 10-s on üldine mobiilside kasutamine väiksem EL 15 keskmisest, kuid erinevused nende riikide vahel on suured: mõnedes riikides on turg juba küllastunud, samal ajal kui teistes toimub veel kiire kasv.

Mobiilside on juba jõudnud etappi, kus massiturgudele pakutakse teenuseid hinnaga, mida tarbijad suudavad ja tahavad maksta. Ka telefonide hinnad on tänu mastaabisäästule ja tehnoloogia arengule alanenud. Mitmetes riikides pakuvad jaemüüjad telefone tasuta või subsideeritud hinnaga. Uute turule tulijatega suurenenud konkurents on tarbija jaoks hindu veelgi alandanud.

Mobiiltelefonivõrkude kulueelis seisneb uue abonendi lisamise väikeses piirkulus, kuna abonendid jagavad juurdepääsu raadiovõrku, samal ajal kui püsiliin, mis tavatelefonihendust ühendab, pakub vähem võimalusi juurdepääsukulude jagamiseks, eriti kui abonent elab maapiirkonnas. Kuna mobiiltelefonivõrgud on juba olemas, tähendab see, et uue abonendi saab mobiiltelefonivõrku lülitada vähesel kulul, olenemata sellest, kas abonent asub linna- või maapiirkonnas.

Mobiilsideoperaatorid on tänu madalale kulubaasile arendanud vastuvõetava hinnaga ettemaksuteenused, mis võimaldavad madala sissetulekuga tarbijatele põhiühendust võrguga. Ettemakstud teenused pakuvad tarbijatele võrguga ühinemiseks madalat hinda ja paremat võimalust oma kulusid kontrollida kui järeelmaksuga teenused, mis suurendab nende populaarsust madala sissetulekuga tarbijate seas. Kõnealuste teenuste atraktiivsust kajastab tõsiasi, et valdav enamik ELi leibkondadest kasutab mobiiltelefonivõrguga liitumise ja kõneaja ostmiseks ettemaksuga teenuseid.

Selle kõige tulemusena on algselt kallis mobiilsideteenus muutunud teenuseks, mis pakub potentsiaalselt kõigile tarbijatele madalaimate kuludega võimalust ühineda üldkasutatavate telefoniteenustega.

Kokkuvõttes näitavad tõendid, et konkurentsipõhine mobiilsideteenuste pakkumine on juba loonud tarbijatele laialdase vastuvõetava hinnaga juurdepääsu mobiilsidele. Seetõttu ei ole (direktiivis sätestatud) tingimused mobiilside lisamiseks universaalteenuse ulatusse täidetud.

3.3. Lairibajuurdepääs Internetile

3.3.1. Analüüs

2004. aasta keskel hõlmasid lairiba⁷ juurdepääsuvõrgud umbes 85% EL 15 elanikkonnast. Uute liikmesriikide puhul viitab väiksem püsiliinide kasutamise osakaal sellele, et ka lairibajuurdepääsu infrastruktuurid on kättesaadavad märgatavalt väiksemale osale kõnealuste riikide elanikkonnast.

⁷

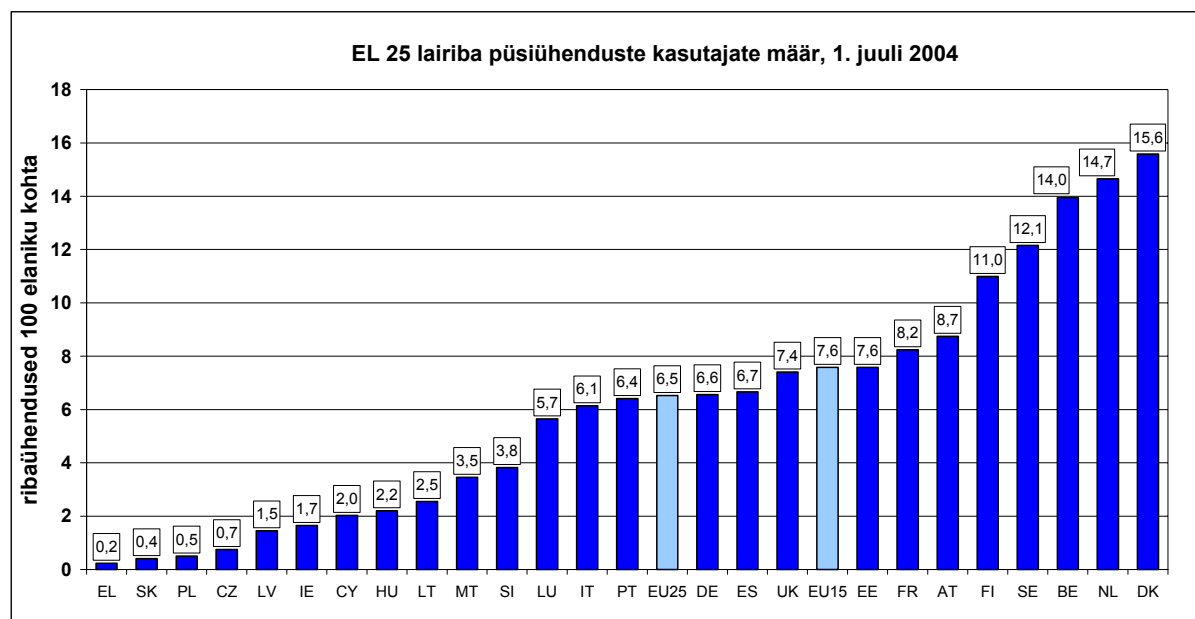
Lairiba ja selle määratluse kohta vaata seonduva töödokumendi joonealust märkust 10.

EL 25-s kasvas lairiba juurdepääsuliinide koguarv ühe aastaga rohkem kui 72%. Liinide arv oli 2004. aasta juulis 29,6 miljonit, mis tähendab, et lairibateenuseid kasutab tegelikult 6,5% ELi elanikkonnast, nagu näitab graafik 3⁸. Võrdluseks – EL 15-s on kõnealune näitaja 7,6%. Lairibajuurdepääsu loomise märkimisväärne kasv tuleneb suures osas tugevnevast konkurentsist ja püsiliinide operaatorite soovist telefonsidest saadavate tulude vähenemist korvata.

⁸

Kui juurdepääsu mõõdetakse leibkondades, kus mitu leibkonna liiget kasutavad tavaliselt ühte ühendust, on kõnealune näitaja 2–3 korda suurem. Vaata mõõtmisega seotud küsimuste kohta esitatud lisa.

Grafiik 3

Allikaks: Komisjoni talitused sidekomitee (COCOM) andmete põhjal

Graafikul on samuti näha, et teenuse kasutamise määrade erinevused on suured, alates vähem kui 1%-st kuni peaaegu 16%-ni. Teenuse kasutamise kõrgeimad määrad on riikides, kus on tugevaim konkurents DSL-i ja kaablipõhiste lairibainfrastruktuuride vahel.

Üksikasjalikumad andmed on esitatud seonduvas komisjoni töödokumendis.

3.3.2. Hinnang

On üldine mure „digitaalse lõhe” tekkimise pärast arenenud e-side teenustele juurdepääsu omavate ja mitteomavate isikute vahel. Komisjon on rõhutanud lairibajuurdepääsu tähtsust teadmisteühiskonna potentsiaali elluviimisel. eEuroopa tegevuskava rakendades on liikmesriigid loonud põhjalikud siseriiklikud lairibastrateegiad⁹. Praeguseks on see protsess laienenud kõigile EL 25 riikidele. Sedavõrd, kuivõrd lairibajuurdepääsu piirkondlik ulatus laieneb, pööratakse rohkem tähelepanu kaugematele ja maapiirkondadele, kus asustus on hajus ja turusurve nõrk. Liikmesriigid võivad toetada lairibateenuste turuletoomist alternatiivsete riiklike rahastamisvahendite kaudu, sealhulgas kasutada struktuurifonde abikõlblikes piirkondades teatavate kindlate tingimuste olemasolul¹⁰.

Kokkuvõttes näitavad regulatiivsed andmed, mida täiendab turupõhine analüüs, et ainult väike, kuigi kiiresti kasvav osa Euroopa tarbijatest kasutavad praegu lairibateenuseid. Nagu tegelike lairibateenuste kasutajate määr elanike arvust – 6,5% – näitab, ei ole ELis tervikuna „tarbijate enamiku” poolt teenuse kasutamise tingimus täidetud. Lairibaühendus ei ole veel muutunud ühiskonnas normaalseks osalemiseks nii vajalikuks, et selle puudumine põhjustaks sotsiaalset tõrjutust. Seetõttu ei ole praegu (direktiivis sätestatud) tingimused lairibateenuste lisamiseks universaalteenuse ulatusse täidetud.

⁹ Vaata „Kiirete ühenduste Euroopa: siseriiklikud lairibastrateegiad”, KOM(2004) 369.

¹⁰ Suunised e-side struktuurifondide kriteeriumide ja kasutamiseviisi kohta, SEK(2003) 895.

4. PIKEMAAJALISED KÜSIMUSED

4.1. Ulatus

Jätkub telekommunikatsiooni-, meedia- ja infotehnoloogiateenuste tehnoloogiline lähenemine ning Interneti protokoll (IP) areneb edasi ühiseks andmesideplatvormiks. Teenuseid, mida varem kanti üle piiratud hulga võrkude kaudu, saab nüüd edastada ühiste IP-võrkude kaudu. See hägustab Interneti ja traditsioonilise telekommunikatsiooni vahelisi piire, mida veelgi täiendavad uued hübriidterminalide põlvkonnad, milles sidefunktsioon on ühendatud teiste toimimisvõimetega nagu andmetöötlus, mängimine ja audiovisuaalse materjali vaatamine. See soodustab personaalse teenuste- ja teabekeskonna loomist vastandina standardsetele massituruteenustele.

Tarbijatele loob ühilduv üldine Interneti-põhine keskkond uuenduste, uute toodete ning sama raha eest enama saamise võimaluse, samuti üha kasvava terminalide ja teenuste valikuvõimaluse ja keerukuse. Veelgi enam, lähenemise, võrgustumise ja digiteerimise koosmõju toovad kaasa võrdõigusvõrkude kasutamise kasvu, mis järjest enam nõuab uute andmesiderakenduste kasutamisel kiireid võrguühendusi.

IP-põhiste teenuste kasv on väljakutse praegusele universaalteenuse pakkumisele, mis põhineb mudelil, et tarbijad kasutavad määratletud asukohas võrguühendust telefonside teenusteks või Interneti baasteenusteks, mida pakutakse üldkasutatava telefonivõrgu kaudu. See paradigma omakorda põhineb vertikaalselt ühendatud teenusepakkumise mudelil, kus peamine infrastruktuuripakkuja on ühtlasi ka telefoniteenuste pakkuja.

Kui telefonsideteenus liigub järjest rohkem IP-keskkonda, võib see luua Interneti-laadse mudeli, kus igaüks, kellel on lairibaühendus, võib valida mitmete konkureerivate telefonsideteenuse pakkujate vahel. Sellise arengu korral muutuks telefonsideteenuse kui juurdepääsuteenuse pakkumine üldlevinuks ja universaalteenuse keskpunkt nihkuks vastuvõetava hinnaga lairiba juurdepääsuliinide pakkumise suunas.

Märkusi oodatakse muuhulgas järgmistele pikemaajalistele küsimustele:

- (a) Kui võtta arvesse senist ja tulevikus oodatavat tehnoloogia arengut, siis kas universaalteenus peaks mingil ajal tulevikus eraldama infrastruktuurile juurdepääsu teenusepakkumisest ja tagama juurdepääsu ainult side infrastruktuurile, põhjusel, et teenuste (nt IP-telefon ehk IP abil pakutav telefoniteenus) pakkumine konkurentsitingimustel tagab nende kättesaadavuse ja vastuvõetava hinna?
- (b) Kuivõrd tarbijad on sideteenuseid kasutades üha rohkem liikuvad, kas siis universaalteenus peaks jätkuvalt tagama juurdepääsu määratletud asukohast või peaks see tagama juurdepääsu mis tahes asukohas (sealhulgas juurdepääsu tagamine liikudes)?
- (c) Laialdase ja vastuvõetava hinnaga juurdepääsu puhul mobiilsidele väheneb nõudlus üldkasutatavate taksofonide järele. Kas on endiselt kohane praegusel kujul hõlmata universaalteenuse ulatuses sätteid üldkasutatavate taksofonide kohta?

- (d) Arvestades, et numbriinfoteenuseid pakutakse paljudes riikides konkurentsitingimustel, kui kaua on vaja kataloogi- ja numbriinfoteenuseid hõlmata universaalteenuse ulatuses?
- (e) Arvestades eespool kirjeldatud sidekeskkonna keerukust ja pidevat arenemist ning universaalteenuse pakkumise suhtes praeguseks ilmnenu väljakutseid, on tõenäoline, et lisandväärtusteenused toovad kaasa nii kasu kui ka uusi raskusi puuetega kasutajatele. Kas universaalteenuse pakkumisel tuleks ELi tasandil veelgi ühtlustada erimeetmeid kõnealuste kasutajate jaoks?

4.2. Rahastamine

Teine pikemaajaline kaalutlus kõnealuses kontekstis on seotud universaalteenuse rahastamisega. Praegu tähendavad universaalteenuse rahastamisviisid rahalist ristsubsideerimist ühelt klientide rühmalt teisele. Liikmesriikidel on lubatud mis tahes universaalteenuse kohustustega seotud netokulutusi rahastada kas läbipaistvatel tingimustel riiklike vahendite kasutamisega või konkreetse sektoriga seotud fondi abil, kuhu kõik turul tegutsevad ettevõtjad peaksid sissemakseid tegema.

Kui operaatoritel olid teenuste pakkumiseks eri- või ainuõigused, tasakaalustati neid eeliseid teatud sotsiaalsete kohustuste täitmise nõudega. Konkreetse sektoriga seotud universaalteenuse fondi põhimõtte, mille kohaselt nõutakse turuosalistelt sotsiaalsete kulude kandmist, jätkab seda mõtteviisi. On küsitav, kas see mudel on liberaliseeritud ja üldiselt konkurentsipõhise turu jaoks kohane. Tavaliselt ei kanna sotsiaalkulusid turuosalisel, vaid need kaetakse üldise maksustamisega.

Seega on rahastamise pikemaajalised küsimused järgmised:

- (f) Kas universaalteenuse rahastamisviis on konkurentsipõhises sideteenuste keskkonnas sobiv vahend sotsiaalse kaasatuse eesmärgi saavutamiseks?
- (g) Kas rahastamine üldise maksustamise abil oleks elujõuline valik?

5. KOKKUVÕTE

Olles uurinud e-side teenuste tarbijaid mõjutavaid tehnoloogiat, turu- ja sotsiaalseid arenguid, analüüsinud mobiilside- ja lairibaturgusid ning kohaldanud universaalteenuse direktiivis sätestatud kriteeriumeid universaalteenuse ulatuse kindlaksmääramise kohta, järeldeb komisjon, et nendest teenustest kummagi puhul ei ole täidetud universaalteenuse ulatusse kaasamiseks vajalikud tingimused. Seetõttu peaks universaalteenuse osutamise ulatus jääma samaks. Komisjon kutsub üles tegema nimetatud järelduse kohta märkusi ja kaalub kõiki kõnealuse hinnangu suhtes asjakohaseid andmeid.

Komisjon leiab ka, et on kohane soodustada tulevikku vaatavat avalikku arutelu universaalteenuse üle, esitades rea pikemaajalisi küsimusi, millele kutsutakse samuti üles vastuseid pakkuma.